

Pile Hølle Sønder 2-6-15

Værre Ødelæggelse og Svineri kan ikke tænkes

Den udsendte Vurderingskommission betegner KFUM-Bygningens Tilstand efter Frigivelsen som det værste, den endnu har været ude for her i Amtet

Den Vurderingskommission, der af Amtet er udsendt for at vurdere de Skader, Tyskerne har forøvet paa beslaglagt dansk Ejendom, var i Gaar i Ribe, hvor Kommissionen for Vurderingen af de lokale Skader blev suppleret med Murermester [redacted] og [redacted]. Kommissionen besigtigede Museet, Frelsens Hær, KFUM og Plantagepavillonen. Bagefter tog man til Mandø for at fortsætte Arbejdet dér. Efter Besigtigelsen af KFUM-Bygningen udtalte Kommissionens Medlemmer, at dette dog var det værste, de havde set paa deres Tur rundt i Amtet. Og hvordan ser saa »det værste« — og det vil jo sige en Del — ud. Vi har haft Lejlighed til at aflægge den tidligere velholdte Bygning et Besøg. Ejendommen blev som bekendt overtaget af Hotelejer [redacted] i 1940, og derefter straks hovedrepareret — nu skulde man ikke tro, at Ejendommen nogensinde havde været anvendt til Menneskebolig.

Lad os prøve at løbe det hele igennem engang. Den smukke Have ned til Aaen er fuldstændig fjernet og erstattet med Slagger, Mursten osv., der gør Bunden fast nok til Bilkørsel, men næsten umuliggør en ny Opdyrkning. I Havens ene Højne ud over Aaen er der anbragt et primitivt Nødtørftshus efter at man har ødelagt de indendørs. Verandaens Cementgulv er slaaet i Stykker, Gelænderet er revet bort og ud fra Restaurationslokalets Vinduesrunder stikker store Kakkelovnsrør, der har svedet de revnede Vægge helt sorte.

Vi gaar ind i Restaurationslokalet. Her som overalt er der uhyggeligt snavset og lugtende, men det er de færreste Skader, der kan fjernes med Sæbe og Skurepulver. Alt det værdifulde Linoleum er fuldstændigt slidt af, Gulvet er brudt op og i Hullerne har der været anbragt fire store Kogekedler, hvoraf kun de to nu er tilbage. Der er slaaet dybe Huller ind i Væggene og Gulvet bærer paa andre Steder tydelige Mærker af, at Udskrabningen fra Kedlerne er blevet anbragt brændende paa det bare Gulv. Overalt i Hjørnerne er der store Rottehuller og beskidte Uniformsgenstande flyder paa

Det synes utroligt, at en pæ-
Bygning kan blive en saadan Ruin
paa to Aar, men naar man hører
at der har været tændt Baal af
Halm til Værelsernes Opvarm-
ning, at der aldrig er gjort rent,
at Værelser paa første Sal er ble-
vet brugt som Kartoffellagre, at
den elektriske Installation er øde-
lagt og Ledningerne paa sædvan-
lig tysk Maner slaaet op paa Væg-
ge og langs Gange for hurtigt at
kunne repareres i Katastrofetil-
fælde, har man maaske enkelte af
Grundene. Det er en Befrielse at
komme ud i frisk Luft efter den
Tur, og man kan ikke undgaa at
faa den Tanke, at det hele burde
rives ned, saa der i Stedet kunde
rises en Bygning, der kan bru-
ges til Menneskebeboelse.

s p. —

Gulvet. Den tidligere Privatstue ved
Restaurationen har været anvendt
til Køddepot. Her er Ydervæggene
gennembrudt for at give Plads til
tykke Jernstænger, hvorpaa Kødet
skulde hænge, Gulvene er ødelagte
og Væggenes Puds for en stor Del
faldet ned. Noget lignende er Til-
fældet med de to tidligere Op-
holdsrum, der af Tyskerne har
været anvendt til Soverum. Hul-
ler, som har været brændt i Køk-
kenets Gulv, er dækket med rust-
ne Blikplader, mugne Madrester
dunster fra Bordene og gabende
Rottehuller ser overalt. Overalt i
Ejendommen er Dørhaandtagene
fjernet, hver Mand har taget sit
Haandtag med, naar han er gaaet
bort. For enkelte Døre er der end-
videre slaaet tykke Jernslaa for
hvilket dog ikke er blevet respek-
teret mere, en man har slaaet Dø-
ren i Stykker, hvis man vilde ind-
Alsammen er der tydelige Bevis
paa den indbyrdes tyske Mistæn-
kelighed. Centralvarmeanlægget
har man ikke anvendt. I Stedet
har man brudt Hul paa Murene
i næsten alle de seksten Værelser.
Tapetet hængtr i Løser paa ø-
ituslaaede Vægge. Gulvene er
raadne af Fugt fra det ødelagte
Tag, paa Gangen gaber det i flere
Steder, Vinduesrammer er bræk-
kede, og i Stedet har man slaaet
tynde Stolper paa. Entreens Lino-
lium, der var helt nyt, er næsten
slidt bort, Trappegænderet og
alle Løberne er fjernet. I den sto-
re Sal er Gulvet en gyngende Fla-
de, der hver Øjeblik truer med at
styrte sammen af Raaddenskab.
Et enkelt Sted er der endog en
lignefrem Dal midt i Fladen.

Det farlige Sprængstof demonteres.

Baade i Byen og Omegnen har man fundet Masser af Sprængstof som Tyskerne har efterladt sig.

Pinsedag kom den engelske Kommandant fra Skærbæk til Ribe med 5—6 Vogne for at se paa de Steder, hvor der var Sprængstof. Der blev dannet en Sprængstofkommando bestaaende af Bøsse-mager [redacted] Radioforhandler [redacted] Sadelmager [redacted] Plejerne [redacted]

2. Pinsedag var man allerede i fuld Gang med at samle Sprængstof sammen og køre de farlige Sager ud til Sprængning paa afsides Steder i Omegnen.

Bl. a. blev der samlet en Del sammen paa Oplagspladsen i Saltgade. Her blev bl. a. de Ting, der var oplagret i Stiftsmusæet, bragt hen for at blive transporteret andet Steds hen.

Et ret stort Sprængstoflager fandt man bl. a. ude i Lustrup paa den gamle Losseplads, men Sagerne her kan ikke fjernes i Øjeblikket, da der staar Vand over.

22.5.45

22.5.
1945

Tyskerne havde bjerget 300 Tdr. Korn i Møbedestauranten. De sidste 200 Aar har været bevaringsloste af Tyskerne, fandt man i Møbedestauranten paa Loftet et kolossalt Kornlager. Der var saaledes ikke mindre end mellem 250 og 300 Tdr., deriblandt var et stort Parti Rug og Hvede. Frihedsbevægelsen kører i Dag Kornet hjem til sin Oplagsplads i Saltgade, og det vil i den nærmeste Tid komme ud i Omsetningen.

160 Englændere til RRibe.

Engang i denne Uge kommer 160 Englændere til Ribe. De skal indkvarteres hos Borgerne.

Vestryden 14-5-45

Ribe.

Tyskeren forsynede sig

Politiet og Frihedskæmperne kom forleden under Vejr med, at en tysk Officer under sit Ophold her i Landet havde forsynet sig saa kraftigt, at det var usædvanligt, selv for en Tyske. Officeren hed [redacted] og logerede paa Hotel „Dagmar“, hvor man fandt adskillige Kufferter fyldt med Klædninger, store Papkasser fyldt med Sølvtoj og Pelse, adskillige Tasker, Garniturer og mange andre Ting. Da hele Forraadet blev samlet sammen, fyldte det en Lastbil. Det er ganske umuligt at vurdere Tyskerens Hamstringslager, men der bliver antagelig Tale om 6-cifret Tal.

Det var russiske Krigsfanger, der gjorde Bylederen opmærksom paa den graadige Tysker. Hvor Tingene er købt, kan nok blive vanskeligt at faa oplyst, men en Del af de gode Sager kan man dog dokumentere er købt i Ribe, saa nu bliver der ogsaa et Regnebrædt at gøre op med dem, der har forsynet Tyskeren saa rigeligt.

Vestryden 22-5-45

Ribe.

Sprængningskommandoen i Arbejde.

I Pinsedagene hørte man uventet en Række kraftige Eksplosioner. Det viste sig, at det var Frihedskæmpernes Sprængningskommando, der var i Arbejde. Kommandoen, der ledes af Bøsse-mager [redacted] og Radioforhandler [redacted] faar udleveret det Sprængstof, som Tyskerne har efterladt sig. De Ting, der kan afmonteres og uskadeliggøres, bliver det naturligvis, og Resten bliver derefter sprængt. Det er især Pansernæver og Granater, man uskadeliggør paa denne Maade. I Søndags sprængte man en Del Ting, Tyskerne havde efterladt sig paa [redacted] Tømmerplads, og i

Gaar kørte man store Mængder Sprængstof til Egebæk, hvor Sprængningerne fandt Sted.

Efter Vandalernes March

Byens Skoler i forfærdende Tilstand efter Tyskernes hastige Bortrejse.

Vi havde i Formiddags den meget tvivlsomme Fornøjelse at bese Ribe Borgerskole, der nu i Maaneder har huset tyske Soldater, og hvor der alene Natten til Fredag overnattede 600 Soldater. Lokalernes Udseende trodser enhver Beskrivelse, Haandgranater, Hjelme, Købden, Æggeskaller, Halm, o.s.v. er rodet sammen i et Virvar. Flere Steder er Vandkummerne slaet i Stykker, og Hanerne har man ladet løbe paa Gulvet, hvilket har foraarsaget siem Vandskade.

Det fine Skolekøkken er ogsaa stærkt mishandlet og i det hele taget er Ødelæggelserne forfærdende fra Kælder til Kvist. Hvorledes Toiletterne saa ud, kan slet ikke beskrives paa Tryk.

Paa Teknisk Skole er der ogsaa sket Skader, men efter hvad Borgmester Willumsen oplyser overfor VESTKYSTEN er Forholdene i Katedralskolens forskellige Lokaler ogsaa gyselige.

Og Enden synes ikke at være endda.

Det var Meningen, at Lokalerne skulde staa disponible, saa længe Hjemmarchen af de tyske Tropper staa paa, hvilket jo menes at ville tage 4 Uger endnu, men efter hvad Borgmester Willumsen oplyste paa vor Forespørgsel Fredag Formiddag, vil han søge Forhandlinger med Frihedsraadet om at faa Lokalerne frigivet, om det vil lykkes, kunde Borgmesteren dog paa nærværende Tidspunkt ikke udtale noget om. *Vesl. 12.5.45*

Tyskerne kan ikke længere forlange inden-dørs Logi.

Ribe Katedralskole ligner en Valplads.

Efter hvad vi i Gaar Eftermiddags erfarede, er det nu lykkedes at faa en Ordning, saa man ikke mere behøver at modtage tysk Indkvartering, og dermed er der nu sat en Stopper for Vandalernes Hærgen, f. Eks. paa Skolerne.

Man begynder derefter „Udmugning“ af baade Borgerskolen og Katedralskolen. Katedralskolens Udseende staaer ikke tilbage for Borgerskolen; skønt der paa Katedralskolen kun har været Indkvartering i 4 Uger, ligner Skolen og Skolegaarden en forladt Slagmark. Lastbilerne har i Gaarden skrællet Bark af flere Lindetræer, og de nylig opsatte eller istandsatte Stakitværker er stærkt beskadiget. Heldigvis er det nyplantede Kastanietræ uskadt.

Svineriet indendørs, der hovedsagelig skal skyldes de sidst indkvarterede, trodser nærmest enhver Beskrivelse. Alt tyder paa pludseligt Oprud, alt er mikset mellem hinanden fra Lænestole og Standerlamper til veritable Haandgranater.

Heldigvis har man kunnet spørre af for Bibliotek og Lærerværelse og Sløjdelokale, saa her er intet rørt; men alle andre Steder ser der frygteligt ud. Inde i den store Gymnastiksal ligger Bjerge af Munderingsgenstande, lige fra Uniformer og Staalhjelme til gamle Støvler. Værst ser der ud i den kønne, lille Sangsal med de klassiske Afstøbninger paa Væggene. Det ene af disse Relieffer, der forestiller en Scene fra Kentauernes Kamp, er helt ødelagt, dels sønderslaaet, dels oversmurt med en tjæreagtig Substans. *Vesl. 12.5.45*

Englænderne satte Tyskerne i Arbejde

Der ryddes op paa Katedralskolen. — Hvordan Frihedskæmperne fik en Ridehest.

3 engelske Tanks kom til Ribe Lørdag Formiddag og det kan nok være Besætningen fik udrettet noget i de Timer, man opholdt sig i Ribe.

Der passerede adskillige Styrker af ungarske Tropper gennem Rige samme Formiddag, og da Englænderne saa en Befalingsmand højt til Hest, fandt de, at Manden ligesaa godt kunde gaa til Fods som hans Mænd. De tog simpelt hen Hesten fra den vrede Ungarer og „overrakte“ den til Frihedskæmperne.

Den bedste Aktion gjorde Englænderne eller Kanadierne imidlertid nede i Sønderportgade. En Tysker gik paa Vagt udenfor Teatersalen, men Englænderne tog hans Bøsse og smed den hen ad Brostenene.

Saa beordrede de Tyskerne paa Arbejde, ned paa Katedralskolen. Her blev de under Opsyn af Frihedskæmperne sat til at muge ud efter deres Forgængere.

Efterhaanden hobede der sig Bjerge af Sager op i Skolegaarden, særlig var Stakkene af Uniformer og Fodtøj helt kæmpemæssige, men baade Sange, Madrasser, Halm o. s. v. blev smidt ud.

Man blev ikke færdig inden Middags-

maden. Efter en Pause toges fat igen og naar man er færdig paa Katedralskolen, skal man ogsaa hjælpe til med Oprydningen paa Borgerskolen.

Arbejdet skete under Opsyn af Frihedskæmpere og Englænderne.